

NÉPLAP

Világ proletárjai egyesüljete!

AZ MDP HAJDÚ-BIHARMEGYEI PÁRTBIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

XII. ÉVFOLYAM, 117. SZÁM

ÁRA: 50 FILLÉR

PÉNTEK, 1955. MÁJUS 20.

Munkásosztályunk az adott szó becsületéért

A jejtentések egész sora érkezik hozzánk Debrecen üzeméből. Nagyszerű munkahösterlekről a versenyvállalások pontos teljesítéséről tájékoztatnak bennünket a dolgozók, akik a termelés emelésére, a termelékenység határolás növelésére, az önköltség jelentős csökkentésére, a minőség fokozatos javítására, az anyaggal való gondosabb takarékoságra és a munkafegyelem sokkal szigorúbb betartására tettek fogadalmat. A Járőmőjavítóban vagy a Gőrdőlécsapágygyárban tudja minden rendszerető, becsületes dolgozó, hogy ez az egyetlen járható út ahhoz, hogy megvalósítsuk célkitűzéseinket, amelyek mépünk — munkásosztályunk, dolgozó parasztságunk és értelmiségünk — boldogulását, szocializmus építő hazánk erősítését szolgálják.

Néhány héttel ezelőtt a hús budapesti üzem felhívására azzal szálltak versenybe a dolgozók, hogy többet, jobbat és olcsóbban fennelnek. Adott szavuknak — az éves terv határidő előtti teljesítésének — így tesznek eleget. Mégis most, a versenyszakasz legerősebb fel kell hívni a figyelmet arra, hogy jó néhány üzemben még nem sokat tettek azért, hogy a hús budapesti üzem felhívására adott csatlakozás egyes pontjait valóra váltsák. A Járőmőjavítóban május elején igen dőcögve indult a munka, több üzemrész nem teljesítette még a tervét sem, nemhogy a vállalt több munkát. Most folyik az üzemben a kemény küzdelem, hogy legalább a második vagy a harmadik dekádban behozzák ezt az elmaradást. Egyesek az üzemben azzal érvelnek, hogy messze van még az év vége, addig jóval túlteljesíthetik a vállaltat. Szívűkhöz, agyukhoz szeretnének szólni mindazoknak, akik így gondolkoznak, akár a Járőmőjavítóban, akár másutt dolgoznak. Tisztában vagyunk azzal, hogy hős munkásosztályunk nagyszerű feladatok elvégzésére képes. Azonban azzal kell számolni, hogy az esztendő elejéhez viszonyítva év végéig egyre emelkedik a terv, egyre nagyobb erőki-fejtésre készítteti mind a munkásokat, mind a műszakiakat. Lesz elvégezni való tehát bőven az év második felében, így nagy-nagy hiba lenne, ha most arra építenék egyesek az éves terv túlteljesítésének becsületes vállalását, hogy van még elég idő december 31-ig. A jó és igaz magyar közmondás azt tartja: „Amit ma megtehetsz, ne halaszd holnapra.” Bizony, ne halasztgassák, hanem kössék pontos időponthoz az éves terv túlteljesítése érdekében tett vállalás egy-egy pontjának elvégzését úgy, hogy minden dolgozó tudja és ismerje, milyen munkát kell elvégezni májusban, majd júniusban és a sorkövetkező hónapokban, hogy becsülettel hozzájáruljon az üzem tervének vállalt túlteljesítéséhez. Az Orvosi Mőszergyár ifjúsági injekciósőgyártó brigádjának tagjai tisztában vannak azzal, hogy akkor tesznek eleget feladalmuknak, ha mindennap 13000 darab injekciósőt kerül ki kezükből. Ez az egész üzemrész közös vállalása. De hogy pontosan teljesítsék, a brigád mind a tizenhét tagjának külön-külön

megszabták mi a kötelessége. Nem rohammunkával teljesítik az Orvosi Mőszergyár fiatalja, ezt a feladatot, hanem mindenki világosan ismeri, mit várnak tőle, mit kell elvégezni, hogy az ifjúsági üzemrész is állja adott szavát. Könnyebb így a verseny, a vállalás értékelése is, nagy adminisztrációs munkát takarítanak meg ezzel a módszerrel.

A másik igen fontos teendő az éves terv túlteljesítéséért folyó harcban: az új munkamódszerek elterjesztése. Az elmúlt években munkásosztályunk — elsősorban a Szovjetunió bőkezű segítségével — olyan nagyszerű munkamódszerekkel ismerkedett meg, amilyenekről addig nem is álmodott. Jelentősége felmérhetetlen ennek az áldozatkész segítségnek. Mégis az az általános tapasztalat Debrecen üzemében és építőipari vállalatainál, hogy alig tesznek valamit a műszakiak annak érdekében, hogy a dolgozók között egyre szélesebb körben elterjedjen ezek az élenjáró munkamódszerek. A régi, a megszokott és jól begyakorolt fogásokat tudjuk igen nehéz felszerélni újabbakkal, még akkor is, ha a műszakiak minden lehető segítséget megadnak ahhoz, hogy a munkások és munkásnők között egyre inkább elterjedjen a nagyobb munkasikert biztosító, de még ismeretlen, vagy csak alig ismert új módszer. De ellenkő esetében? Pedig komoly segítséget jelentenek ezek az élenjáró módszerek a tervteljesítésben, valamint a dolgozók kereseténél emelkedéséhez is jelentősen hozzájárulnak. Ugyanígy áll a helyzet az egyre fejlettebb technika alkalmazása terén is. A gépek jelentősen megkönnyítik az ember munkáját, mégis van Debrecenben üzem, ahol az udvaron, jobb esetben egy-egy szinben és raktárban porosodnak vagy az eső veri a drága pénzén beszerzett (esetleg külföldről behozott) gépeket. Másutt nem fordítanak elég gondot a gépek karbantartására, aztán csodálkoznak azon, hogy néha napokra vagy hetekre „harcképtelenné” válik egy-egy gép. A gépek fokozott kihasználása, az élenjáró technika alkalmazása, a karbantartás pontos betartása is nagyban hozzájárul az üzem éves tervének túlteljesítéséhez.

A magyar munkásosztály eddig minden alkalommal csupán rövidebb időszakokra tett felajánlást. Egy-egy nagy nemzeti ünnepünk, április 4., május 1., augusztus 20. vagy november 7. tiszteletére ígerte meg a pártnak és a kormánynak, hogy tervét túlteljesíti, növeli a termelékenységet, csökkenti az önköltséget és még evébb sor döntő problémáiban vállalt jobb munkát. Most, hogy közel háromnegyed esztendőre szól a felajánlása a hús budapesti üzem felhívása nyomán a debreceni üzemeknek is, ez egyben azt is jelenti, hogy pártunk és kormányunk még inkább bízik derék munkásosztályunkban és az őket segítő műszakiakban. Bizik minden egyes dolgozóban, aki szívűgvenek tekinteli, hogy az adott szó valóságává váljon. Ennek az újszerű szocialista versenyformának a sikeres végeredményben a dolgozók

A Rákosi-telepi Dózsa TSZ 28 hold kukoricáját már kiegyelte

A debreceni határban szépek a vetések. Mind az őszi vetésű kalászosok, mind a tavaszi kapások sok reménnyel, tavalyinál nagyobb terméssel kecsegtetnek. A szépen fejlődő vetés természetesen növeli a dolgozó parasztlak munkakedvét, folyik is a munka. Legtöbb helyen még vasárnap is dolgoztak a termelősövetkező tagok csakúgy, mint az

A macsi termelősövetkezők jó eredményei

A debreceni határban a harmadik termelősövetkező között a macsiak járnak az élen a növényápolásban. Valamennyi macsi tsz már megkezdte a cukorrépa egyelését és három közülük be is fejezte. A macsi Új Hajnal TSZ 30 hold cukorrépáját megsarabolta és ki is egyelte. A kukoricáját is megboronálta. A macsi Néptanács a cukorrépát kétszer sarabolta meg és csak azután egyelte ki. Tehát igen jó munkát végeztek a tsz tagjai.

A macsi Rózsa Ferenc TSZ a kétszeri sarabolás mellett meg is hengerezte a 10 hold cukorrépá-

egyénileg dolgozó parasztlak. Mi sem bizonyítja jobban a dolgozó parasztlak megnövekedett munkakedvét, mint az, hogy az idei április igen kedvezőten időjárása ellenére, a késői, sőt eikéselt vetés ellenére is, már jobban állunk, előbbre vagyunk a növényápolásban, mint tavaly ugyanezen napokban.

ját, hogy a barkót ezzel is puszítsa. Ez a tsz is befejezte a cukorrépa egyelését. Talán az egész megyében a legjobban előrehaladt a növényápolási munkában, mert a napraforgót is megboronálták és már kétszer meg is kapálták a tagok. Elvégezték a kukorica első kapálását is és most kapálták — egyelik — másodsor. Ha a Rózsa Ferenc tagsága továbbra is ilyen szorgalmasan és feyelemzetten dolgozik, minden esélye megvan arra, hogy a megye legjobb termelősövetkezője címet megkapja.

Rákosi-telepi Dózsa: „Majd mi megmutatjuk!”

Nagy meglepetést és visszaletést keltett a Rákosi-telepi Dózsa tagjai között a kukoricavetés után, hogy az elvetett heterózis vetőmagot csak igen kis része velt ki. Emiatt a már négyzetesen elvetett tengeri egy részét újra kellett vetniük. Tény azonban, hogy a sikertelen vetés nem vette el a Dózsa tagjainak kedvét. Ez különösen most mutatkozik meg a növényápolásban. A Dózsa 28 holdon vetőmagnak való hibrid kukoricát termel. Tehát fővőre nem szorulnak más vetőmagra, maguknak — és még számos más tsz-nek — ők termelik meg a heterózis kukorica vetőmagot. Ez a 28 hold hibrid kukorica a tagoknak szemefénye, vi-

gyáznak is rá. „Majd mi megmutatjuk!” — mondják a Dózsa tagjai. Megmutatják, hogyan kell jó heterózis vetőmagot termelni. Eddig valóban meg is tettek mindent, hogy a hibrid kukorica sikerüljön is. Ezt a 28 holdat már kétszer megkapálták és már ki is egyelték... Ugy látszik, hogy ezen a területen rekord termést érnek el...

Visszont tegnapelőtt még a cukorrépa egyeléséhez nem fogtak hozzá. Bizonyosan tudja a Dózsa tagsága is, hogy eljött már az egyelésnek is ideje. Miért nem száll síkra rekord cukorrépa termésért is?

Nem lesznek már az idén „virágzó” búzamezők Debrecenben

Az elmúlt években Debrecenben, különösen Macson, Ondódon, Kishelyesen rendkívül elterjedt a vadrepce és sok helyen őriási terméskiesést okozott az őszi és a tavaszi kalászosokban egyaránt. Szinte hatástalan volt ellene a gyomlálás, a tsz tagok nem tudtak megbirkózni a hatalmasan terjedő repcegerrel, amely valóságos beborította a kalászosok területét. Nem zöld kalászosokat ringatott a szél, hanem egybefolyó virágzó sárga repcegerrel.

Az idén most már állami segítséggel veszik fel a harcot a kemény küzdelem múlik. Most megmutathatja minden egyes munkás vagy műszaki, milyen nagy feladatok elvégzésére képes ember! A munkásosztályunk alkotókészségét, lelkesedését, ismerve biztosak lehetünk abban, hogy a dolgozók egyéni vállalásaikat időről időre teljesítve soha ilyen nagyszerű eredményre nem értek el, mint az előző évben. A tsz tagjai álló versenyszakaszban, a

repce ellen a debreceni termelősövetkezők. Vegyszerekkel irtják a repcét. A Rákosi-telepi Dózsa 100, Rákosi-telepi Petőfi 20, a macsi Béke 15, a Néptanács 24, Új Hajnal 20, a Kossuth 70 holdon végeztetett vegyszeres gyomirtást a mikespécsi Növényvédelmi Állomással. A vegyszeres gyomirtás 85-90 százalékos eredménnyel járt. Nem lesznek tehát már az idén sárgán virágzó búzamezők a debreceni határban! És a termés sok száz mázsával nagyobb lesz...

kezdte az üzemek többségében biztató volt, ahol hibák mutatkoztak, ott azok kijavításával folytassák az elvtársak a munkát az új, nagy feladatok sikeres elvégzéséért, az éves terv túlteljesítéséért.

A második ötéves terv előkészítésének esztendeje egyben az új ötéves terv sikerének megalapozója kell hogy legyen. Ne lelkét nem értek el, mint az előző évben dolgozó, aki ne kapcsolód-

Jók a terméskilátások, sokkal jobbak, mint tavaly. A városi tanács mezőgazdasági szakemberei úgy vélik, hogy az idén a debreceni határban nemcsak elérik a tervben előírt nyolcmázsás általános terméshozamot, hanem túl is szárnyalják azt. Ezt igen elősegítette a tegnapi eső, amely legalább egy mázsával növeli a kalászosok holdankénti terméshozamát.

Nincs munkakész a bellegelői Fürst TSZ-ben?

A debreceni termelősövetkezők a napokban véglegesen elkészítették a növényápolási munkák idejére szükséges munkaerő kimutatást. Tény, hogy egy-két termelősövetkezőben valóban minden erőt össze kell szedni, hogy a növényápolási munkában ne legyen fennakadás és azokat idejében és jó minőségben elvégezzék. Ezt csaknem minden termelősövetkezőben meg is csinálják. Bevonják a munkába az asszonyokat, a fiatalokor családtagokat és igyekeznek úgy megszervezni a munkát, hogy mindent idejében el tudjanak végezni.

A bellegelői Fürst TSZ-ben is megcsinálták a munkaerő szükséglet mérlegét és kiderült, hogy a tagok munkaidejének teljes kihasználása esetén még mintegy háromszáz munkanapra lesz szükség a gazoló kapálás elvégzéséig. A tsz vezetősége ekkor szentintük „igen bölcs” határozatot hozott a kukoricaföld egy részét ki kell adni részes művelésbe.

A bölcs vezetőség nem gondolt azzal, hogy ez esetben a tagság jövedelme jelentősen csökkenne, azzal sem, hogy az ilyen határozat alapszabályellenes. Visszont nem csinált számadást és nem vette számba a mozgósítható tartalékokat sem.

A bányi Rákóczi TSZ vezetői szintén megállapították, hogy igen kevés munkaerővel rendelkeznek, tehát elhatározták, hogy az asszonyokat is bevonják a munkába. Mivel a tagság a határozatot magáévá tette, bizonyos, hogy a bányi Rákóczi TSZ-ben nem is lesz hiba a növényápolásban. A Fürst TSZ kövesse a példát! Igaz, hogy háromszáz munkanapra hiányzik a munkaerő, viszont ez nem jelent többet, mint csupán öt, legfeljebb hat fő bevonását a munkába. Ennyi asszony — sőt ennél sokkal több is — akad a Fürstnél, csak meg kell keresni, hiszen a feleségek nagy része nem dolgozik... Őszszel a Fürst asszonyai örülnek majd legjobban a nagyobb jövedelemnek.

na be ebbe a nemes küzdelembe, váljanak egymás vetélytársáival, ki ad többet, jobbat és olcsóbban a hazának. Ez segíti hozzá a debreceni és a hajdú-bihari üzemeket ahhoz, hogy napról napra a lehető legpontosabban teljesítsék a tervüket. Ez biztosítja az egymást követő eredmények folyán, hogy országunk a jólét szocialista állama, a béke erős támasza legyen.

Czibere Sándor a Nádudvari Gépállomás traktorosa 22 hold kukoricát kapált meg egy nap alatt

A nádudvari Petőfi TSZ-ben dolgozik Czibere Sándor, a Nádudvari Gépállomás élenjáró traktorosa. Amint a vetést befejezte, azonnal hozzálátott a kalászosok ápolásához. Ötszázötven hold gabonára szórta el a műtrégyát, utána hengerezett, boronált.

A Petőfi TSZ-ben az idén a

kukoricát is Czibere Sándor vetette el, 50 holdon négyzetesen. A napokban megkezdte a kukorica kapálást.

Gépének napi kapálási terve 11,8 hold. Czibere Sándor hat kapát vontatott Zetor géppel és már az első napon kétszeresére

teljesítette kapálási tervét, 22 holdat kapált meg.

Czibere Sándor elhatározta, hogy bebizonyítja a nádudvari tsz-eknek: a négyzetesen vetett kukorica géppel munkálva 20 százalékkal terem többet a soros vetésűknél.

A Borzasi Állami Gazdaságban 500 holdon elárasztották a rizst, kiegyelték a répa 70 százalékát

Csernátony Elemér levelezőnk írja: Gazdaságunk ez évi rizstermelési terve 940 hold volt. A vetést május 13-án befejeztük, azóta már 500 hold rizst elárasztottunk. A nagyobb rizstermés elősegítésére 8 holdon, tizenhatféle-keppen, rizstermészetési kísérleteket végzünk az éghajlat és talajadottságokhoz legjobban alkalmazkodó rizsfajtából. Az így szerzett tapasztalatok szerint termelünk rizst a következő években.

A rizs és a takarmánynövények elvetésében a gazdaság dolgozó lelkiismeretesen kivették részüket. A talajelőkészítésben Beke Sándor és Kálmán Sándor traktorosok tüntek ki legjobban, 140—150 százalékot teljesítettek. A vetésben Bordás László járt élen, 500 holdat bevetett és el is

boronált U 3-as traktorával. Kun Antal Zetoros 400 holdon vette el a rizst. A fogatosok is dicséret érdemelték jó munkájukért.

A rizsmunkákkal egyidejűleg igen jól halad a növényápolás is. A takarmányrépa sarabolást már ezelőtt két héttel befejeztük, 70 százaléka ki is van egyelve. Legkifogástalanabb munkát Sárközi Mária női munkacsapata végezte.

A Rákosi-telepi Petőfi Termelőszövetkezet befejezte a cukorrépa egyelését

A Rákosi-telepi Petőfi tsz-ben az idén egyénekre osztották a területet. Minden tag tudja a kötelességét. Jól is indul ezen a tavaszon a munka. — Örömmel tudatom — írja a tsz-ből Tollas Sándorné —, hogy a tagok be-

A Darvasi Állami Gazdaság már kétszer kapálta meg a borsót, megsarabolta a cukorrépat

Csiki Sámuel igazgató írja levelében, hogy a gazdaságban jól haladnak a növényápolási munkák. A 102 hold fajtaborsót már kétszer kapálták, megsarabolták 112 hold cukorrépat, 3 holdat ki is egyeltek belőle. Megkapáltak 50 hold csomósebit. Kiacatoltak 500 hold kalászosot, 20 holdon pedig vegyszerrel irtották a gyomot. Ez utóbbit terven felül végezték. Dicséret illeti érte a dolgozókat.

AZ EGYEKI GÉPÁLLOMÁS

jó munkájával segíti a polgári járást vállalása teljesítésében

A polgári járás versenyfelhívásához sorban csatlakoztak a járássok. Most levél érkezett szerkesztőségünkhöz, az Egyeki Gépállomás küldte. Ebben fogadalmat tesz, hogy teljes erejével a járás vállalásának teljesítését fogja elősegíteni.

Az írják a gépállomásai: úgy dolgoznak a körzetükben lévő tsz-eknél és egyéni termelőknél, hogy búzából 17 százalékkal, tavaszi árpából 11 és fél százalékkal, zabból, kukoricából, napraforgóból 20, cukorrépból 15 százalékkal tudjanak többet termelni, mint a megelőző négyévi átlag. Az állattenyésztés jobb elő-

feltételének megteremtéséhez is segítségére lesznek a tsz-eknek. A szalaktakarmány időben való betakarításával a gépállomás a fűkaszárt és a rendszort a tsz-ek rendelkezésére bocsátja. Segíti a tsz-eket a silózáásban is. Silózási tervét a gépállomás legalább 20 százalékkal teljesíti túl — írják levelükben.

A nagyobb terméseredményeket a jól bevált agrotechnikai módszerek alkalmazásával érik el. Körzetükben a kalászosoknak 60—64 százalékát akarják géppel aratni. A tarlóhántást az aratással egy időben végzik. Nagy gondot fordítanak az őszi vetések

talajmunkáira. Őszi mélyszántási tervét a gépállomás a tsz-eknél november 10-re, egyéni parasztnak november 30-ra befejezti. Éves tervét a gépállomás november 7-re 110 százalékra teljesíti. Csökkentik az önköltséget, normáldandaként 3 forint 80 fillérrrel, s ezzel egy év alatt 53 842 forintot takarítanak meg.

Az Egyeki Gépállomás példáját kövessék a megye többi gépállomái. Segítsék elő a Központi Vezetőség mezőgazdaságra vonatkozó határozatának teljesítését, a holdankénti nagyobb terméseredmények elérését.

Májusi eső — aranyat ér

Sűrű cseppekben esett az eső. Hol záporozva, hol pedig megcsendesedve hullott órákon át a szomszjas földre. Az egymást kergető, egymás hátán uázó kövér cseppek megfürdették az ablakpárkányokat, tisztára mosták a poros utcaköveket, s megfrissült élelet ajándékoztak a serdülő májusi növényvilágnak. A városi ember nyakát behúzza sietett az utcán, egyik-másik talán haragudott is a „rossz” időre. Pedig ennél jobb idő nem is lehetett volna. Hiszen a közmondás is azt állítja, hogy a májusi eső aranyat ér. És hogy mennyire igaz ez a mondás, azt számokban, a mezőgazdasági termények fejlődésének értékében pontosan le lehet mérni.

Az aranyat érő májusi eső a kalászosok fejlődését nagy mértékben elősegíti. Aratáskor legalább egy mázsával lesz több a holdankénti termés. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy ha Hajdú-Biharban mindenütt kiadósan esett az eső, akkor a megye 180 ezer hold búzaföldjén 1800 vagon terméssel takarítunk be többet a nyáron. A langyos májusi eső a cukorrépa növekedésének, erő-

désének is igen sokat jelent: holdanként legalább 5 mázsás termésmöbbletet, ami meggyekben közel ezer vagon cukorrépa többletnek felel meg.

Rengeteg példával lehetne még bizonyítani a közmondás igazságát, hogy a májusi eső aranyat ér. Igen sokat jelent a kertiveteményeknek, a zöldségeknek, a kukoricának és általában az összes kapásnövényeknek. A tervezgetés, számolgatás örömeiben azonban nem szabad megfeledkeznünk arról, hogy az aranyat érő csapadék nemcsak a búza, cukorrépa, kukorica és egyéb hasznos növények fejlődésének kedvez, hanem elősegíti a gaznalka, a gyomnövényeknek az elburjánzását is. Eppen ezért, amint az idő megengedi, teljes erővel neki kell fogni a növényápolásnak. Elő a kapálást, kultivátorokat, hadd pusztuljon a gyom, hadd vesszen a sok semmiháza gíz-gáz.

Rajta hát! Jól végzett növényápolási munkával foglaljuk aranyal is értékesebb gyémántnyáron. A langyos májusi eső a cukorrépa növekedésének, erő-

Dunántúli körútra készül a berettyóújfalui ifjúsági zenekar

Másfél évvel ezelőtt alakult a berettyóújfalui középiskolai tanulók több mint 30 tagú ifjúsági zenekara. Rövid működési idejük alatt több alkalommal komoly sikert arattak részben otthoni szerepléseken, részben pedig a tavalyi dunántúli körútkon, Veszprémben, Szombathelyen, Kőszegen, Hévízen és Keszthe-lyen. A zenekar vezetője Tarsai István, a diákolthón igazgatója, az oktatásügy kiváló dolgozója,

aki jó pedagógus és emellett kitűnő muzikus is.

Az együttes még a tanév befejezése előtt újabb dunántúli hangverseny körutat szeretne tenni. A meghívások alapján elősorban Pécsre, Kaposvárra, Zalaegerszegre, Sárvarra, Szombathelyre, Kőszegre és Sopronba látogatnak el. Az együttesrel utazik a Zeneművészeti Főiskola több hallgatója is, akik a hangversenyeken az ifjúsági zenekarral közös műsorban lépnek fel.

Nagyarányú lakásfelújítások Budapesten és vidéken

Kormányzatunk az elmúlt esztendőben jelentős összegeket fordított lakások felújítására, illetve javítására. Ennek eredményeként az ország különböző részén, mintegy 13 700 lakást hoztak rendbe.

1955-ben folytatják ezt a fontos munkát. Ellentétben az elmúlt évek gyakorlatával, az idén már kellő időben hozzáláttak a munkálatok előkészítéséhez és

Budapesten s a vidéken már a kora tavasszal megkezdődtek a latározási munkák.

A tervek szerint Budapesten kívül az országban lakások felújítására és karbantartására összesen 132 millió forintot fordítanak. Ez azt jelenti, hogy mintegy 6600 lakásban tudnak felújítási munkát végezni és emellett mintegy 33 millió forintot költhetnek a lakóházak kisebb javításaira.

KÖNYVSZEMLE

Komoróczy György:

DEBRECEN TÖRTÉNETE A FELSZABADULÁSIG

Minden művelt debreceni dolgozó érdeklődik városának nagy múltja. Dolgozóinkat jogos büszkeséggel tölti el az a tudat, hogy Debrecen a múltban oly kiemelkedő szerepet játszott a haza szabadságáért vívott harcokban és a magyar kultúra felemelkedésében. Joggal lehetünk büszkéek arra, hogy ez a város történelmünk folyamán két ízben is a szabad Magyarország fővárosa volt. Ez a helyes értelemben vett „lokálpatriotizmus” haladó hagyományaink iránti megbecsülést és szeretetet eredményez.

Az egyre fokozódó érdeklődéshez képest a megjelent helytörténeti kiadványok száma igen kevés. Különösen nagy hiányt érezünk mindnyájan olyan népszerű tudományos műnek, amely a haladó szemlélettel világot áttekintést adott volna Debrecen múltjáról. Debrecen történetéről jelent meg ugyan a múltban néhány könyv; ezek azonban napjainkban csak részben használhatóak: adataik hiányossága, illetve

teves szempontjaik miatt. Ezért mindnyájan örömmel üdvözölhetjük Komoróczy György művének megjelenését. Komoróczy György műve a város történelmének rövid, de igen helyes áttekintését adja. Hatalmas munkát végzett a szerző; hiszen az adatok óceánjából ki kellett válogatnia a leginkább jellemzőeket, és ez sikerült is neki. A periodizáció is helyesnek bizonyult. A szerző munkájában négy korszakra osztva tárgyalja a város történetét.

A könyv I. fejezete Debrecen várossá fejlődésével foglalkozik, a kezdetektől a török megszállásig (1555-ig). A mai Déri tér közelében létesült az első település; ebből fejlődött faluvá, majd később a XIV. században várossá Debrecen. A kialakuló város polgárait kezdetül fogva jellemezte a szabadságszeretet. Ezért vette ki részét Debrecen is a középkorú paraszti szabadságharcokból.

A mű II. fejezete Debrecen történetét ismereti a XVI—XVII.

századi függelenségi harcok idején (1555—1711). 1555-ben Debrecen békés fejlődését megzavarta a török megszállás. Ettől kezdve másfél évszázadon át a városra súlyos megpróbáltatások tömege zúdult. A két ellenséges hódító: a török és a német gyakori pusztításai és szarolásai a várost végromlással fenyegették. A polgárság legtöbb esetben külső segítségre nem számíthatott. Ilyen körülmények között és ügyes áipromáciájával sikerült is átvészelnie e nehéz időket. Helyesen emeli ki a szerző: a polgárság vezetői nagyszerűen állták meg a helyüket e súlyos körülmények között. Minden külső romboló behatás ellenére Debrecen az egyik leggazdagabb városa volt az országban. Ebben a korszakban vált hazánk egyik művelődési központjává. És a függetlenségi harcokban vér- és anyagi áldozatok terén egyaránt méltóképpen vette ki részét. A szerző a III. fejezetben a feudális megszüntetésért vívott harc történetét ismerteti (1711—1848). Ez az időszak a látszólagos nyugalom és békés fejlődés kora volt. De ez a látszat az idegen hódítók és a hazai elmaradott viszonyok ellen egyre élesedő harcot takart.

Az idegen elnyomó kormányzat ellen szemben Debrecen mindvégig erős ellenzéki magartartást tanúsított. Ebben a fennálló rend ellen vívott küzdelemben bekapcsolo-

dtak a város szellemi életének legjobbjai; nem véletlen, hogy Debrecennek irodalmi téren ekkor volt a virágkora. És a feudális viszonyok megszüntetéséért küzdő debreceni polgárság lelkesen csatlakozott 1848-ban a forradalomhoz. A szabadságharc idején pedig városunk — fél éven át a kormány és az országgyűlés székhelye — dicsőséges szerepet játszott. 1848—49. áttekintése a szerző művének legsikerültebb részei közé tartozik.

A mű IV. fejezetében a szerző áttekinti Debrecen történetét a kapitalizmus korában. (1850—1945.) Ez az időszak a legérdekesebb az olvasó számára; hiszen ez áll hozzánk a legközelebb. Az elmúlt száz év alatt politikai rendszerek, kormányok sűrűn váltogatták egymást; Debrecen életében is eléggé eseménydús korszak volt ez. A város 1848 után vesztett régi jelentőségéből; ipari fejlődése nehezen tartott lépést a rohamosan változó technikával. Politikai és kulturális téren sem tudott 1850 és 1944 között olyan kimagasló szerepet játszani, mint előbb; nem tudott versenyezni Budapest túlsúlyával. De a város népe hiú maradt szabadságszerető hagyományaihoz. Ekkor már a munkásosztály folyó-ékért vívott harcot. A Habsburgok uralmával szemben folytatta hagyományos ellenzéki ma-

gatartását. 1918—19. idején a város népe tevékenyen részt vett a forradalomban. És a Horthy-időszakban sem szűnt meg harcolni a maga igazáért. A szerző — igen helyesen — az elmúlt évszázad történetének ismertetésekora a helyi munkásmozgalomra helyezi a fókuszot.

A könyvnek — mint arra a szerző maga is rámutat utószavában — vannak egyes hiányosságai. A legfőbb hiba az egyes fejezetek aránytalansága. A mű az 1555—1711 közötti események tárgyalására több teret szentel, mint az elmúlt száz év történetének ismertetésére.

A hiányosságok azonban nem teszik vitássá a munka hatalmas érdemeit. Komoróczy György könyve igen kiváló alkotás. Örövendes tény az, hogy a szerző rövid idő alatt már második művel szolgálja helytörténeti munkájának fejlődését. E várostörténeti áttekintés sikere remélhetőleg írja fogja ösztönözni a helybeli történetészeket, hogy városunk múltját — a kutatók széles körének bevonásával — részletes, alapos monográfia keretében dolgozzák fel.

A műhöz Ménes János, a városi tanács vb. elnöke írt előszót, amely a könyv egyes hiányosságaira is felhívja a figyelmet. A munkához Vajda Róza készített kitűnő időrendi táblázatot.

MERENYI LÁSZLÓ

A püspökladányi járásban felkészülnek a takarmányalap jó megszervezésére

Allattenyészésünk csak akkor fejlődhet egészségesen, ha biztosítjuk a takarmányalapot, ha nem lesz gond az átteleltetésre és a jó kondícióban tartott állatok több húst, több tejet tudnak adni.

A püspökladányi járás pártvezetőségének már részletesen megtárgyalta a járás állattenyésztési helyzetét és igen helyes határozatokat hozott. A beszámoló nyomtatékosan hangsúlyozta, hogy a takarmányalap megteremtése érdekében használják ki teljes mértékben a legelőket és kaszálókat a minden rendelkezésre álló területet, beleértve a dűlőutakat, töltéseket, országúti széles sávokat, mert ezzel is jelentős takarmánytermelést tudnak begyűjteni. Ennek el, hogy a párttagok példamutatásán keresztül az egész termelőszövetkezeti tagságot mozgósítani tudják a takarmányfelelő kaszálására, szállítására és tárolására. Ahol szükséges, vegyék igénybe a géppálmások fűkaszáit, a rendszereket és vontatókat a szállításhoz. Nem szabad annak előfordulnia, hogy eső verje többször és a renden a drága takarmányt.

Vigyázni kell arra is, hogy ne csakiszalmaként kezeljék a szalastakarmányt. Jól kaszazzák és takarósan bányáznak vele, ne dűrjék, ne szórják sehoh a takarmányfelelőseket.

Éz évben a silózást ne novemberben kezdjük, hanem már arra kell törekedni, hogy tavasztól őszig folyamatosan történjen a silózás, hogy az állatok számára jó és izletes takarmányt tudjunk biztosítani. Fontos a zöld futószalag bevezetése. Ideje, hogy ne csak beszéljünk róla, hanem valósítsuk is meg.

Több figyelmet az állatgondozókra

Nagyon fontos feladatként jelelték meg a VB ülésén az állatgondozókkal való foglalkozást. Igen helyesen mutattak rá, hogy az állatgondozók elfoglaltságukra való hivatkozással nem igen vesznek részt értekezleteken, megbeszéléseken. Szükséges, hogy megteremtsek az alapját, az előfeltételt annak, hogy akár helyettesítéssel, akár járművek igénybevételevel, az állatgondozók rendszeresen részt vehessenek taggyűléseken, értekezleteken.

Legyen gond arra is, hogy ellásák őket újságokkal, szakirodalommal és szpirodalmi könyvekkel. Az állattenyésztés további javítása nem választható el az állatgondozókkal való fokozottabb tördődéstől.

A pártvezetőknek több figyelmet kell fordítani az állatgondozók helyzetére, az ő munkájuk rendkívül fontos.

A járásban vannak kiváló állattenyésztők, az a feladat, hogy még több kiváló állattenyésztő legyen, s ezért politikai nevelőmunkával is segíteni kell az állattenyésztés dolgozóinak munkáját.

Igen helyesen határozta el, hogy megvizsgálják, mi az oka annak, hogy egyes állattenyésztők elhagyják helyüket, s mi az oka annak, hogy nem mindig hozzátérő, állatokat szerető emberek kerülnek az állattenyésztő fontos posztjára.

Szükséges, hogy a kommuniszták személyes példamutatása érvényesüljön ezen a területen is, s az arra érdemes párttagok mint pártmegbízottak kapják az állattenyésztésben való dolgozást.

A fiatalok bevonására nagyobb

gond legyen. Az állattenyésztés és az állatgondozók tekintélyét öregbíteni kell, el kell érni, hogy a fiatalok ne vonakodjanak az állattenyésztésben végzendő munkától. Sokkal több nő is kell bevonni a tenyésztésbe, különösen a szarvasmarhatenyésztésbe, ahol kitűnően megállják a helyüket.

Foglalkoztak az iskolára való küldéssel, a különböző tanfolyamok megszervezésével. Igen helyesen mutattak rá arra, hogy a tanfolyamot végzett elvtársak olyan beosztásban dolgozzanak, visszatérve az iskoláról, ahol tudásukat hasznosítani tudják. Nem szabad annak előfordulnia, hogy állattenyésztő tanfolyam után a visszatért dolgozó más területen helyezkedik el és sem a tsz párt-vezetete, sem a tsz vezetősége ebben az irányban megfelelő intézkedést nem tesz.

Döntő feladat a szarvasmarhatenyésztés fejlesztése

Felhívták a figyelmet a VB ülésen arra is, hogy fokozottabb gondja legyen a termelőszövetkezeti elnököknek az istálló rendre, a tehének tisztántartására. Erre különösen nincsenek tekintettel a kabai Tolbucsin Termelőszövetkezetben. Sok szó esett a járás állattenyésztési problémáiról is. A lovat nagyon szeretik a ladányi járásban.

Túlzottan is foglalkoznak lo-

vakkal, a legjobb takarmányokat a lovakkal etetik meg, a fejőstehenek és növendékmarhák takarmányozását pedig emiatt elhanyagolják több helyen.

A legszükségesebb loállományt meg kell tartani, jó minőségű lovakat tartani, törzskönyvezett kancákat, törzskönyvezett csikókat nevelni. A sok ló, sok kiadást jelent. A major körüli takarmányozási és trágyakioldási célra már sokkal olcsóbb a tinó és az ökör. Döntő feladat, hogy a szarvasmarhatenyésztés vonalán előbbre haladjon a járás. Ez fontos a termelőszövetkezeti mozgalom továbbfejlesztése szempontjából is, mert emelkedik a jövedelem. Ahhoz, hogy több kenyér, több gabona legyen, növelni kell a talajerőt, de ahhoz több trágyára van szükség. A szarvasmarha pedig — ezt mindenki tudja — a legjobb minőségű és a legjobb trágyát adja földjeinkre.

A ladányi járásban egészséges mozgalom indult az állattenyésztés fejlesztése érdekében. Bizonyosok vagyunk benne, hogy a tapasztalatseréken, valamint annak az elvnek az érvényesítésével, hogy megfelelő emberek kerüljenek a megfelelő helyre, előre lendítik a püspökladányi járásban az állattenyésztés ügyét. Ezzel több jövedelemhez is jutnak a termelőszövetkezetek, emelkedik állatállományuk, emelkedik jövedelmük és javul földjeik tápereje.

Használjunk kémlőpapírt a bordói lé készítéséhez

Nagyon fontos, hogy a bordói levét helyesen közömbösítsük. A közömbösítést kémlő papírral (fenofalein papírral) ellenőrizzük, mely a földműveszövetkezetekben és szaküzletekben kapható. Jó a permetlé akkor, ha a

fehér kémlő papírt megpirosítja.

Ha színváltozás nem mutatkozik, akkor még annyi mésztejet adunk a permetléhez, hogy a színváltozás bekövetkezzék.

Megjelent az amerikai fehér szövőlepké

Néhány napja, egész Hajdú-Bihar megye területén megjelent az amerikai fehér szövőlepké! Az esti órákban, helyenként már tömegesen röpdönsnek a villanykörmegek és egyéb fényforrások körül. A meleg időjárás következtében napról napra több lepké kel ki és kezdi meg a peték lerakását. Előreláthatóan kikelnek a kis hernyók is és megkezdik pusztító munkájukat.

Az elmúlt év erős fertőzése nyomán ebben az évben még nagyobb tömegben fog a kártevő jelentkezni és mindent el kell követni annak érdekében, hogy idejében történő, gondos védekezés-eljelet vegyünk a nagyobb mérvű pusztításnak.

Elsősorban az eper- és juharfák kártevője a hernyó, azonban ennek hiányában úgy a gyümölcs-, mint egyéb gazdasági hasznofákat is megtámad s védekezés hiányában azokat letarolja.

Fehér színű, kis lepkék tojásait az ágak, hajtások végén levő levelekre csomósan rakják le. Szaporaságára jellemző, hogy egy lepké több száz petét rak. A halványzöld tojásokból fehéres szőrözött hernyók kelnek ki, amelyek táplálkozásuk során egyre nagyobbodó közös fészket szőnek. Evente két nemzedéke van. Az első, tavaszi nemzedék hernyói rövidesen jelentkezni fognak.

A fő súlyt az első nemzedék irtására kell fordítani. Ahol az első nemzedék irtását elmulasztják, a második nemzedék lepkéi a nyár közepén, hernyói pedig a nyár második felében igen nagy mértékben jelentkeznek. Ennek következtében a második nemzedék irtása több munkát és nagyobb költséget igényel.

Az első nemzedék irtását főként eröművi úton kell végrehajtani. A védekezés legfőbb teendője a lepkék irtása, a petecsomók összegyűjtése és megsemmisítése. Amikor pedig az első, néhány levélből álló kis hernyófészkek, az ágak hegyén megjelennek, azokat azonnal le kell szed-

ni és a helyszínen elégetni. Vigyázni ell arra, hogy szedés közben a hernyók ne másszanak szét. Minél előbb kezdjük meg a hernyófészkek leszedését és elégetését, annál könnyebb az irtás, a kis hernyók ugyanis még együtt maradnak, míg a nagyobb hernyók már szétmászának és érintésre a földre vetik magukat, ahonnan vizamászának a fára és tovább pusztítanak.

A hernyófészkek leszedését hentelek háromszor-négyszer ismételtük meg, illetve kísérjük állandó figyelemmel fáinkat és a fészket, megjelenése után azonnal szedjük le.

Gondatlan az a tulajdonos, aki a szövőlepkét akkor akarja irtani, amikor már az egész fát, vagy annak nagyobb részét behálózta a szövőlepké hernyója. Jól jegegyezük meg azt, hogy a kis hernyófészkek leszedése és elégetése irtási munka, mert a petecsomóból kikelt sok száz kis hernyót maradék nélkül megsemmisítjük, amikor pedig a hernyók már szétmászáltak, permetezéssel csak gyéríteni tudjuk. Sok hernyó életben marad, mert esetleg a permettel nem éri, ezek tovább pusztítanak, majd bebábozódnak, lepké alakulnak és egyetlen életben maradt hernyó után a második nemzedék idején több száz utód pusztít.

Szem előtt kell tartani azt is, hogy az amerikai fehér szövőlepké elleni védekezés során nem a fák csonkítása, hanem a kártevők kiirtása a feladat. Ezért a megtámadott vagy lekoppasztott ágak levágása szigorúan tilos.

Súlyosabb fertőzés esetén a védekezést vegyszeres irtással kell folytatni. Hatásosan alkalmazható az irtáshoz a „Holló 10” nevű növényvédőszer 0,8–1 százalékos oldata, valamint a 10 százalékos hatóanyagú Hungaria Matador permetezőszer 2 százalékos oldata. Vigyázni kell azonban arra, hogy a selyemhernyótenyésztés miatt a selyemhernyók bebábozódásáig eperfákat nem lehet permetezni. Lehetőség szerint az első nemzedék idején mellőzni kell a vegyszeres irtást és az eröművi védekezést kell alkalmazni.

Az amerikai fehér szövőlepké elleni védekezés kormányrendelet alapján kötelező és elmulasztása büntetendő cselekmény.

Járási és községi tanácsaink szervezik meg az irtási munkát, felvilágosító munkával hasanak oda, hogy minden tulajdonos saját érdekében tartsa kötelességének a kártevő irtását, ahol pedig a többszöri figyelmeztetés sem vezet eredményre, a törvény értelmében járjanak el a tulajdonossal szemben.

Sándor Ferenc megyei növényvédelmi felügyelő.

Grúzia több kolhozában nagy telepeket létesítenek olyan citromfákból, amelyek ágait egész zsenge korban közvetlenül a talaj mentén kis karókhoz erősítik. Az alacsony citromfák rendkívül bőséges termést hoznak és a 9 fokos hideget is kibírják. Magas hótakaró alatt még a legerősebb tél sem okoz kárt bennük.

A Moszkva környéki orehovo-zujevoi Micsurin kolhozban élő, 105 esztendő s Marija Tyasina olyan családból származik, amelynek minden tagja magas kort ér el. Edesapja például 107 esztendőt, edesanyja pedig 102 esztendőt élt. Nagyszülei még ennél is magasabb kort értek el. Nagyanya 115 éves korában, nagyapja pedig 121 éves korában halt meg.

Kik vehetnek részt a Mezőgazdasági Kiállításon?

Éz évben ismét megrendezik Budapestén az Országos Mezőgazdasági Kiállítást és Vásárt. A kiállításon bemutatásra kerülnek az ország legkiválóbb növénytermelési, gépesítési, állattenyésztési eredményei, valamint az eredmények elrt kiváló dolgozók munkaközműszerei.

Láthatják a kiállítás látogatói a tudományos kutatás legújabb vívmányait, a mezőgazdasági termelés legjövődelműbb módszereit.

A kiállításra jelentkezhet bárki, aki a mezőgazdaság valamely ágában kimagasló eredményt ért el. A kiállításra jelentkezők eredményeit a megyei és járási szervezetek bevonásával a Földművelésügyi Minisztérium és az Állami Gazdaságok Minisztériuma, valamint a többi érdekelt minisztériumok illetékes igazgatóságai végzik. A jelentkezők közül választják ki az országos viszonylatban legiobb eredményeket elérteket, akik aztán a kiállításon részt vehetnek.

Kiüntetés tehát mindenki számára, aki részt vehet ezen az országos kiállításon.

Az állami gazdaságok közül jelentkezhetnek kiállításra azok, amelyek 1954-ben legalább 3 növényből termelési körzetükben kimagasló termelési eredményeket értek el, a többi növénytel-

ségnél pedig a termelési tervet teljesítették és az évi terméskilátásai ugyancsak nagy eredményeket ígérnek.

A termelőszövetkezetek közül azok jelentkezhetnek, amelyek az 1954. évi terméskilátás tervüket teljesítették, és legalább két növényből termelési körzetükben, a tsz-ek közül kimagasló eredményt értek el és 1955. évi terméskilátásuk ugyancsak kiváló eredményt ígérnek.

A géppálmások közül azok vehetnek részt, ahol a tavalyi tervüket globálisan legalább 120 százalékra teljesítették és a körzetükhez tartozó területeken kalászosokból legalább 100 százalékosan teljesítették tervüket. A kápaszokból 15, ipari és takarmánynövényekből 10 százalékos túlteljesítést értek el és a szerződésben vállalt kötelezettségüket maradéktalanul teljesítették. Szükséges, hogy az önköltségesökkelentésük az 5 százalékot meghaladjon és hogy a téli gépvitást határidőre elvégezték. A kiállításon csak az a géppálmás vehet részt, ahol a tavaszi munkánál műszaki hibából eredően 5 százaléknál több gépkiesés nem volt.

Az egyéni gazdálkodó dolgozó parasztközül mindazok jelentkezhetnek, akik az elmúlt évben egy gabonaféléből és egy kápasznövényből a községi terméskilátágnál legalább 30 százaléknál nagyobb átlagot értek el és ez évben is hasonló eredményük mutatkozik.

A szőlő- és gyümölcsstermelésben azok az állami gazdaságok, termelőszövetkezetek és egyéni gazdálkodó dolgozó parasztköz vehetnek részt, akik 1954-ben országosan kimagasló mennyiségi és minőségi eredményt értek el.

Az állattenyésztés terén az állami gazdaságok közül azok mutathatják be állataikat, ahol a szarvasmarhák, lovak és sertések legalább a megyei, a juhok pedig az állami törzskönyvben megállapított értékszintet elérték.

A termelőszövetkezetek és az egyéni gazdálkodó dolgozó parasztköz a szarvasmarhák, lovak és sertések közül azokat vihetik kiállításra, amelyek legalább a járási, a juhok pedig a megyei törzskönyvben megállapított értékszintet elérték.

A törzskönyvezett leszármazást valamennyi állatfajnál igazolni kell.

Az apai ág származásának igazolásáról indokolt esetben el lehet tekinteni.

A kiállítás legiobb eredményeit pénzzel, oklevéllel és jelvényvel jutalmazzák. A kiállítás bárki eladhat és vásárolhat tenyészállatokat.

A kiállítás idején 50 százalékos vasúti kedvezmény lesz Budapestre, az ország minden területéről.

Az Országos Mezőgazdasági Kiállítás szeptember 3-tól szeptember 20-ig tart. A jelentkezési határidőt meghosszabbították. A kiállításra jelentkezni lehet május 31-ig.